

Sygn. akt: III U 573/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. do SO Monika Obrębska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Bednarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 06 sierpnia 2013 r. w O.

sprawy z odwołania K. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

z dnia 10.07.2012r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje K. R. prawo do emerytury począwszy od 20.07.2012r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 573/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10.07.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił K. R. prawa do wcześniejszej emerytury.

K. R. wniosła odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że jest ona niezgodna ze stanem faktycznym, gdyż przez cały sporny okres zatrudnienia pracowała w szczególnych warunkach. Wskazując na powyższe wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że K. R. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art.184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 55 lat (w dniu 20.07.2012r.) i legitymowania się ponad 20-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego

okresu pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie uznał bowiem jako okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 10.05.1978r. do 31.08.1981r. oraz okresu od dnia 21.10.1982r. do 31.12.1998r. ponieważ zdaniem ZUS charakter wykonywanej przez ubezpieczoną pracy nie odpowiada opisowi stanowiska wynikającego z Wykazu A działu III poz.67 pkt. 4 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył, co następuje:

K. R. jest uprawniona do zasiłku przedemerytalnego.

W dniu 20.06.2012r.ubezpieczona złożyła w Oddziale ZUS wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 10.07.2012r. ZUS odmówił jej prawa do tego świadczenia, uznając, że osiągnęła wymagany wiek emerytalny 55 lat, nie pozostaje w stosunku pracy, nie jest członkiem OFE, na dzień 01.01.1999r. legitymuje się łącznym stażem pracy w wymiarze powyżej 20 lat, lecz nie przepracowała 15 lat w szczególnych warunkach.

K. R.urodziła się dnia (...) Zatem podstawą ubiegania się przez nią o prawo do emerytury jest art. 184ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń(tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze(Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z tymi przepisami (obowiązuje na datę wydania zaskarżonej decyzji) prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet,
- rozwiązał stosunek pracy w stosunku do ubezpieczonego będącego pracownikiem (ten warunek z dniem 01.01.1013r. został zniesiony);
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 20-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy odwołująca zgromadziła wymagane powyższymi przepisami 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Pozostałe przesłanki warunkujące przyznanie odwołującej prawa do spornego świadczenia nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Na okoliczność pracy w (...) Sp. z o.o. w W. odwołująca złożyła do ZUS świadectwo pracy z dnia 31.07.2000r., z którego wynika, że była tam zatrudniona w okresie od dnia 10.05.1978r. do 31.07.2000r. w pełnym wymiarze czasu pracy jako hartownik. Nadto odwołująca złożyła do ZUS świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 31.07.2000r., z którego wynika, że w okresie od dnia 10.05.1978r. do dnia 31.08.1981r.oraz w okresie od dnia 21.10.1982r. do dnia 31.07.2000r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała na stanowisku hartownika, wyszczególnionym w wykazie A dziale III poz.67 pkt. 4 stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., prace polegające na obsłudze urządzeń do hartowania metali oraz linii do fosforowania i neutralizacji ścieków produkcyjnych.

Wobec zakwestionowania przez ZUS przedstawionego przez odwołującą świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, Sąd w celu ustalenia rzeczywistego charakteru pracy odwołującej w sporym okresie, dopuścił dowód z zeznań świadków i odwołującej, dowód z opinii biegłego z zakresu BHP, przeprowadził też dowód z dokumentów z akt osobowych.

Z zeznań świadków J. G., M. S. oraz K. R. przesłuchanej w charakterze strony wynika, że odwołująca przez cały sporny okres od 10.05.1978r. do 31.07.2000r. pracowała Fabryce (...) w W., który to zakład zmieniał nazwy na (...)F. (...) Zakład Zespołów (...) w W., D. (...), następnie zaś na (...) sp. z .o.o. Była to zatem praca świadczona w tym samym miejscu, a zmianie uległa jedynie nazwa pracodawcy. Z dowodów osobowych wynika, że odwołująca pracowała jako hartownik z przerwami związanymi z przebywaniem na urlopie macierzyńskim i wychowawczym. Praca odwołującej polegała na obsłudze pieców do obróbki cieplnej i cieplno – chemicznej w tym pieców do węgloazotowania, hartowania, odpuszczania, nawęglania. K. R. w trakcie pracy w (...) sp. z o.o. była zatrudniona na wydziale obróbki cieplnej, gdzie znajdowała się także fosforanowniem i przeprowadzała neutralizację ścieków. Odwołująca w zakresie swoich obowiązków miała za zadanie przygotowanie wsadów polegające na ułożeniu części do skrzyni biegów na odpowiednich paletach i wepchnięciu do pieca a następnie ustawienie odpowiedniej temperatury i czasu obróbki. Niektóre części wymagały zabezpieczenia azbestem który następnie trzeba było usunąć go za pomocą sprężonego powietrza. Ubezpieczona zajmowała się także obsługą pieców taśmowych oraz generatora, gdzie przeprowadzano procesy hartownia indukcyjnego. Ponadto przeprowadzała procesy fosforanowania, które to polegały na pokrywaniu na gorącą gotowych już części po obróbce szlifierskiej cienką warstwą fosforanu. Zależnie od potrzeb odwołująca zajmował się neutralizacją chłodziwa z obrabiarek za pomocą kwasu siarkowego o stężeniu 96% w wannie o pojemności ok. 5000 l. Proces ten polegał na gotowaniu ścieków, po zagotowaniu nieczystości musiały być usuwane ręcznie za pomocą łopaty a pozostałości w wannie bez oleju były uzupełniane wodą oraz kwasem i sodą kaustyczną w celu zneutralizowania. W pomieszczeniu obróbki cieplnej przez cały czas panowała wysoka temperatura, która powstawała w wyniku pracy pieców cieplnych oraz unosiły się gęste opary związane z przeprowadzanymi operacjami przy piecach. Z zeznań świadków oraz dokumentacji znajdującej się w aktach pracowniczych wynika także, że odwołująca zatrudniona była w pełnym wymiarze czasu pracy i wykonywała jedynie czynności związane z funkcjonowaniem działu obróbki cieplnej.

Sąd dał wiarę zeznaniom wskazanych świadków, jak też odwołującej. Świadkowie to osoby, które pracowały z odwołującą w spornym okresie, znały więc doskonale specyfikę jej pracy. Świadkowie jako osoby obce dla odwołującej nie mieli podwodów do fałszowania czy przebarwiania zeznań, ich zeznania były spójne, konsekwentne, wzajemnie się uzupełniały tworząc logiczną całość.

Pozytywnie co do zliczenia spornego okresu pracy odwołującej do okresów pracy wykonywanych w szczególnych warunkach wypowiedziała się biegła sądowa z zakresu BHP I. M.. Z jej opinii wynika, że całościowy materiał dowodowy zgromadzony w aktach sprawy przemawia za zaliczeniem K. R. okresu zatrudnienia od dnia 10.05.1978r. do dnia 31.08.1981r. oraz w okresach 21.10.1982r. do 31.12.1998r. w (...) Sp. z o.o., za wyjątkiem przebywania na zwolnieniach lekarskich oraz urlopach wychowawczych, do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Biegła wskazała, że we wskazanym okresie odwołująca wykonywała pracę, o której mowa w wykazie A dział III poz. 67 „obróbka pieców grzewczych i obróbka cieplna” Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. na stanowisku wymienionym w wykazie A dział III poz. 67 pkt. 4 „hartownik” zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985r.

Biegła wskazała, że praca odwołującej polegała na obsłudze pieców do obróbki cieplnej i cieplno- chemicznej tj. pieców do węgloazotowania, hartowania, odpuszczania, nawęglania. Odwołująca przez cały okres zatrudnienia świadczyła pracę na wydziale obróbki cieplnej, gdzie była także fosforanownia i odbywał się proces neutralizacji ścieków. Do zakresu jej obowiązków należało przygotowanie wsadów. Były też części, których fragmenty trzeba było zabezpieczyć azbestem, po rozładunku wsadów należało je rozebrać na wózki. Odwołująca zajmowała się też obsługą pieców taśmowych oraz generatora, gdzie odbywał się proces hartowania indukcyjnego. Biegła zwróciła ponadto uwagę na fakt, iż w trakcie zatrudnienia na dziale obróbki cieplnej K. R. otrzymywała dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

Sąd uznał wskazaną opinię za rzetelną i miarodajną. Jest ona szczegółowa i rzetelna oraz przekonująco i logicznie uzasadniona. Sąd nie znalazł podstaw by ją kwestionować, tym bardziej, że żadna ze stron nie złożyła od niej żadnych zastrzeżeń.

Podzielając w pełni ustalenia i wnioski biegłej, Sąd uznał, że zachodzą podstawy do zaliczenia odwołującej okresu pracy na stanowisku hartownika od dnia 10.05.1978r. do dnia 31.08.1981r. oraz w okresie od 21.10.1982r. do 31.12.1998r. w łącznym wymiarze 19 lat, 6 miesięcy i 3 dni, jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, o której mowa w wykazie A dział III poz. 67 „obróbka pieców grzewczych i obróbka cieplna” Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. na stanowisku wymienionym w wykazie A dział III poz. 67 pkt. 4 „hartownik” zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30.03.1985r.

Podkreślić w tym miejscu należy, że okresy, za które odwołująca otrzymała po dniu 14.11.1991r. wynagrodzenie za czas choroby, a które przypadły w okresie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wbrew stanowisku biegłej, również należy zaliczyć do okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Sąd podziela w tym zakresie pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23.04.2010r., zgodnie z którym, wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art. 184 ww. ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt. 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r. (II UK 313/09). Taka interpretacja wynika z faktu, że ustawodawca w art.184 w/w ustawy utrwalil sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym. Przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art.184 ustawy, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art.184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt. 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r.

K. R. spełniła też wszystkie pozostałe warunki wymagane do nabycia prawa do spornego świadczenia. Ukończyła 55 lat, ma okres składkowy i nieskładkowy powyżej wymaganych 20 lat tj. 22 lat, 11 miesięcy i 12 dni, nie jest członkiem OFE oraz nie pozostaje w stosunku pracy. Z tych względów Sąd uznał, że K. R. spełniła wszystkie przesłanki do uzyskania prawa do emerytury w oparciu o art.184 powoływanej na wstępie ustawy i przyznał jej prawo do emerytury począwszy od dnia (...) stosownie do treści art.129 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS. Dopiero tego dnia odwołująca spełniła ostatnią konieczną przesłankę do nabycia wcześniejszej emerytury tj. ukończyła 55 lat.

W tym miejscu wskazać należy, że zasadą jest, że Sąd ocenia legalność decyzji organu rentowego według stanu istniejącego w chwili jej wydania, jednak wyjątkowo może przyznać ubezpieczonemu świadczenie, jeżeli warunki je uzasadniające zostały spełnione już po wydaniu zaskarżonej decyzji (vide wyrok Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2008 roku, III UK 9/08). W przedmiotowej sprawie przesłankę wymaganego wieku odwołująca osiągnęła dopiero w trakcie postępowania sądowego, stąd Sąd zmieniając zaskarżoną decyzję w oparciu o art.477¹⁴§2kpc przyznał K. R. prawo do emerytury począwszy od dnia (...) tj. od dnia, kiedy odwołująca ukończyła 55 lat.

Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję na mocy art.477¹⁴§2 kpc jak w pkt. 1 wyroku.

Stosownie do treści art.118 ust.1 a ww. ustawy – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie brak podstaw do obciążenia ZUS odpowiedzialnością za nieprzyznanie odwołującej prawa do spornego świadczenia już na etapie postępowania przed organem rentowym. Przedłożone przez odwołującą dowody nie pozwalały na ustalenie wszystkich spornych okoliczności niezbędnych do wydania decyzji. Ocena, czy odwołującej należy zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach sporny okres, wymagała przeprowadzenia szerszego postępowania dowodowego, co możliwe było dopiero przed Sądem.

Wobec powyższego Sąd orzekł na mocy art.118 ust.1a ww. ustawy jak w pkt. 2 wyroku.